

**Житомирський
державний
університет імені
Івана Франка**

**Тернопільський
національний
педагогічний
університет імені
Володимира
Гнатюка**

**Київський
столичний
університет імені
Бориса Грінченка**

Littera Scripta Manet:

**Нові тенденції у перекладознавстві,
філології та лінгводидактиці у контексті
глобалізаційних процесів**

**Матеріали 3-ї Всеукраїнської науково-практичної
конференції здобувачів та молодих учених**

Житомирський державний університет імені Івана Франка,
5 листопада 2025 року

Житомир 2025

УДК 81'255:81'42:001.891
Н-76

*Рекомендовано до друку рішенням вченої ради
Житомирського державного університету
імені Івана Франка від «28» листопада 2025 року,
протокол № 22*

Рецензенти:

Антонюк Н. М., кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, доцент, доцент кафедри теорії і практики перекладу з англійської мови Навчально-наукового інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка;

Могельницька Л.Ф., кандидат філологічних наук, доцент, декан факультету педагогічних технологій та освіти впродовж життя Державного університету «Житомирська політехніка»;

Соловйова Л.Ф., кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов Поліського національного університету.

Littera Scripta Manet : зб. наук. пр. за матеріалами 3-ї Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів та молодих учених "**Нові тенденції у перекладознавстві, філології та лінгводидактиці у контексті глобалізаційних процесів**" / за ред. Полховської М. В., Борисенко Н.Д., Мосієнко О. В., Лисецької Ю. В. Житомир : ЖДУ ім. Івана Франка, 2025. Вип. 11. 406 с.

Збірник містить матеріали доповідей учасників 3-ї Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, здобувачів та молодих учених «Нові тенденції у перекладознавстві, філології та лінгводидактиці у контексті глобалізаційних процесів», яка відбулася 5 листопада 2025 року в Житомирському державному університеті імені Івана Франка в межах відзначення Міжнародного дня науки. Теми доповідей охоплюють лінгвістичну, перекладознавчу та лінгводидактичну галузі.

Матеріали друкуються в авторській редакції. За достовірність фактів, цитат,

власних імен, посилань на наукові та літературні джерела, інші відомості відповідають автори публікації.

Думка редакції може не збігатися з думкою авторів.

©Колектив авторів,2025

© Житомирський державний університет імені Івана Франка, 2025

46.Киричук А. Б. Лексичні та граматичні особливості перекладу Європейської конвенції з прав людини	134
47.Клачко Л. М. Метод проєктів як інструмент розвитку діалогічного мовлення учнів старших класів	137
48.Козир Т. Rendering Wizards' Realia in Subversive by Col-Leen Cowley	138
49.Кондратюк О. Стратегії та трансформації при перекладі okazіоналізмів	141
50.Космус С. В. Військовий переклад як засіб міжкультурної комунікації в умовах міжнародних операцій	144
51.Красноок Д. В. Комунікативні стратегії іспанськомовних соцмереж: прагматичний аспект	147
52.Кривошей В. В. Лінгвостилістичні особливості відтворення персонажного мовлення в англо-українському перекладі серіалу "FRIENDS"	150
53.Крушельницька К. З. Відтворення авторських неологізмів при перекладі фентезі трилогії «Хроніки Безночі»	153
54.Крушельницький Н. І. Інтеграція штучного інтелекту в художній переклад у контексті сучасного перекладознавства	155
55.Кулибаба В. О. Вплив перекладу на сприйняття серіалу «Картковий будинок» українським глядачем	157
56.Кунатовська Є. М. Цифрова платформа ELEXIS у контексті мовної освіти: можливості та перспективи	160
57.Купчинська Д. В. Лексико-стилістичні особливості перекладу гендерно маркованих елементів у рекламних текстах	163
58.Курушина К. В. Проблеми передавання імен персонажів у перекладі художніх текстів (на прикладі фентезі «Із крові й попелу» Дженніфер Л. Арментраут)	166
59.Лазарчук Я. О. Переклад американських художніх текстів першої половини ХХ століття українською мовою	169
60.Легка Л. В. Лінгвістичні особливості інтернет-медіа як нового формату масової комунікації	172
61.Лейковська Н. П. Rendering Dark Academia Style in Ukrainian: The Case of Alexis Henderson's 'An Academy for Liars'	174
62.Лисюченко З. В. Класифікація та роль обмежувальних часток у вираженні, фокусуванні та виділенні інформації	176
63.Лихотворик Є. В. Функціонування реалій у науково-фантастичному романі «Дюна» Френка Герберта: лінгвокраїнознавчий аспект	178
64. Ліхтанська А. О. Особливості українського перекладу політичних метафор у британській пресі на матеріалі промов Дональда Трампа	182
65.Ліщук Ю. В. Проблеми відтворення термінології у перекладі юридичних документів ЄС	185
66.Лозінська М. В. Teaching Writing to Young Learners With Special Needs in the Inclusive Classroom	188
67.Луцик Ю. О. Peculiarities of Intertextuality in the Women by Kristin Hanna and Ways of Its Rendering Into Ukrainian (191

Крушельницька К.З.
гр. МАУП-16
Тернопільський національний педагогічний університет імені
Володимира Гнатюка
Наук. керівник – к.п.н, доцент Головацька Ю.Б.

ВІДТВОРЕННЯ АВТОРСЬКИХ НЕОЛОГІЗМІВ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ ФЕНТЕЗИ ТРИЛОГІЇ «ХРОНІКИ БЕЗНОЧІ»

Художній переклад вимагає здатності передати ідіостиль автора. Особливу увагу варто приділити жанру фентезі, де створення самобутнього світу відіграє ключову роль. Серед особливостей відтворення цього жанру можна виділити велику кількість авторських неологізмів.

Мета дослідження – проаналізувати відтворення авторських неологізмів у трилогії Джея Крістоффа «Хроніки Безночі» задля визначення їх ролі в досягненні адекватного перекладу та збереженні художньо-естетичної функції.

Актуальність дослідження полягає в зростаючому попиті на твори зарубіжної художньої літератури в українському перекладі.

Задля адекватного відтворення фентезі романів, необхідно визначити елементи ідіостилю автора та відтворити їх. Фентезі трилогія «Хроніки Безночі» багата авторськими неологізмами, що використані для опису особливостей світобудови.

У своїй праці О. Галич, В. Назарець та Є. Васильєв зазначають, що неологізми – це нові слова, словосполучення та значення слів, що утворилися, однак ще не стали загальноновживаними. Їх можна поділити на загальномовні й індивідуально-авторські, тобто ті, які створені письменником та виконують не так номінативну функцію, як оціночно-виражальну [1, с. 178-179].

Для відтворення бажаного автором ефекту при перекладі необхідно зважати на цю особливість тексту, що часто становить труднощі. Прикладом відтворення авторського неологізму є назва першої частини трилогії “**Nevernight**” [5, с. 5], яку перекладено словом «**Безніч**» [2, с. 18]. У мові оригіналу лексема “*Nevernight*” утворена юкстапозицією. Слово складається з

двох лексем: “*never+night*”. При відтворенні неологізму перекладач змінив прислівник “*never*”, що означає «ніколи», на український префікс «без-», що використовується для позначення відсутності чогось. Українською мовою слово «Безніч» утворено за допомогою префіксації.

Наступним розгляньмо топонім “**Whitekeep**” [5, с. 1], що складається з двох елементів “*White+keep*”. Іменник мови оригіналу “*keep*” тут позначає «міцну основну вежу в замку» [4], однак перекладач вдався до генералізації лексичної одиниці “*keep*” і використав слово «Білозамок» [2, с. 1]. Для його утворення застосовано складання основ слова з інтерфіксом «-о-».

Перейдімо до наступного прикладу: “**Godsgrave**” [5, с. 17] відтворено складним словом «Богоділ» [2, с. 20]. В мові оригіналу слово складається з морфем “*gods+grave*”, де “*god*” означає «бог», а “*grave*” згідно з словником це «місце в землі, де поховано покійника» [4]. Для відтворення елементу “*grave*” перекладач підібрав іменник «діл», що означає «яма для мерця; могила» [3]. Ця лексема відтворює смислове навантаження та допомагає підкреслити часові рамки подій. В перекладі неологізм утворено складанням основ з інтерфіксом «-о-», а в оригіналі юкстапозицією.

Література

1. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури : підручник. Київ : Либідь, 2001.
2. Крістофф Дж. Безніч / пер. К. Сокульська. Київ : Небо, 2023. 584 с.
3. СЛОВНИК - тлумачний словник української мови, орфографічний словник онлайн. URL: <https://slovnyk.ua/index.php> (дата звернення: 29.09.2025).
4. Cambridge free english dictionary and thesaurus. *Cambridge Dictionary English Dictionary, Translations & Thesaurus*. URL: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/> (date of access: 29.09.2025).
5. Kristoff J. *Nevernight*. Harper Voyager, 2016.